

Innst. S. nr. 167

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:22 (2005-2006)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Tord Lien, Ketil Solvik-Olsen, Robert Eriksson og Per Roar Bredvold om å inkludere enkelte av grenseflokkene i bestandsmålet for ulv

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen presisere bestandsmålet for ulv, slik at grenseflokker som har minst halve reviret sitt og tilbringer minst halvparten av tiden i Norge, inngår i det samlede bestandsmålet på tre årlige ynglinger og kommer inn under den ordinære norske rovviltforvaltningen."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Eva M. Nielsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, fra Høyre, Børge Brende og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Ola Borten Moe, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, legger til grunn forliket i Stortinget om rovdyrpolitikk i 2004, og at dette skal følges opp på alle nivå. Med utgangspunkt i de bestandsmål som ble fastsatt i Stortinget i 2004 skal Norge bidra til levedyktige bestander av ulv, bjørn, jerv, gaupe og kongeørn, og det skal arbeides aktivt med konfliktdempende tiltak.

Bestandstall skal kunne vurderes ut fra effekten på beiting, beitedyr og på livskvaliteten for folk i rovdyrutsatte områder.

Flertallet vil også peke på behovet for et styrket samarbeid med Sverige om forvaltning av grensebestandene.

Flertallet viser til vedlagte brev til energi- og miljøkomiteen fra miljøvernministeren vedrørende Dokument nr. 8:22 (2005-2006), datert 17. mars og 7. april 2006, som redegjør for konkretiseringen av grensebestand som ble gjort i mars 2005. Flertallet viser videre til Innst. S. nr. 221 (2004-2005) og brev fra daværende miljøvernminister Knut Arild Hareide til energi- og miljøkomiteen, som redegjør for samme presisering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, legger til grunn at man ved rovdyrforliket i Stortinget i 2004 umulig kunne ha sett for seg de spesielle utfordringene grenseulven representerer. Disse medlemmer peker på at det i Norge over året finnes flere ulver som ikke er en del av det norske bestandsmålet enn dem som er en del av bestandsmålet. Disse medlemmer viser til at til tross for at Stortinget vedtok at det skulle kunne leve og yngle ulv i store områder øst for Glomma, så har en overveldende del av den norske ulvestammen etablert seg i et lite område rundt Elverum.

Disse medlemmer viser videre til at bestandstall ifølge Soria-Moria "skal kunne vurderes ut fra livskvaliteten for folk i rovdyrutsatte områder". At store deler av befolkningen i de hardest rammede områdene av Hedmark opplever livskvaliteten sin som svekket av ulvens nærvær, kan det ikke herske tvil om. Likeens mener disse medlemmer det er åpenbart at deler av Hedmark med meget stor sannsynlighet vil få beitenekt eller pålegg om innsanking av beitedyr, dersom de lokale rovdyrnemndene ikke blir gitt tilgang til et helhetlig virkemiddelapparat før årets beitesesong.

Disse medlemmer viser for øvrig til argumentasjonen i Dokument nr. 8:22 (2005-2006), og tar opp forslaget fremsatt i dokumentet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til forliket mellom de daværende regjeringspartiene - Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre - og Arbeiderpartiet og

Sosialistisk Venstreparti, om rovdyrpolitikken våren 2004, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004), der det når det gjelder grenseflokker med ulv heter:

"Når det gjelder grensegruppene av ulv, mener flertallet at de må forvaltes i samarbeid med Sverige, og kan ikke legges inn i et norsk mål."

Disse medlemmer legger dette forliket til grunn for sin rovdyrpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at etter at rovdyrforliket ble inngått har bestanden av ulv i Sverige økt betydelig, og viser her til svar av 7. april 2006 (vedlagt) fra miljøvernministeren på spørsmål fra energi- og miljøkomiteen om bestandstall. Det må antas at den betydelige økningen i den svenske ulvebestanden etter hvert kan føre til en tilsvarende økning også i den norsk/svenske grensebestanden.

Selv om grenseflokkene etter rovdyrforliket ikke skal inngå i det nasjonale bestandsmålet for ulv, mener disse medlemmer at målsettingen med et nasjonalt bestandsmål og lokal forvaltning av rovdyrbestanden blir svekket dersom det er de norsk/svenske grenseflokkene som utgjør mesteparten av ulvebestanden i Norge, og ikke det nasjonale bestandsmålet. Det vil innebære at størstedelen av ulvebestanden i Norge vil være utenfor nasjonal forvaltning. Disse medlemmer mener at i så fall vil en viktig forutsetning ved inngåelse av rovviltforliket være endret. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak dersom grensebestandene av ulv med Sverige overstiger bestandstallet på det tidspunkt rovdyrforliket ble inngått.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen på en egnet måte fremme forslag til tiltak, dersom grensebestanden av ulv med Sverige overstiger bestandstallet på det tidspunkt rovdyrforliket i Stortinget ble inngått."

Disse medlemmer har merket seg den store konsentrasjonen av den norske ulvebestanden i enkelte kommuner langs grensen mot Sverige. Disse medlemmer viser til at en forutsetning ved inngåelse av rovdyrforliket var at belastningen ved forvaltningen av den norske ulvebestanden skulle fordeles over et større geografisk område, og ikke konsentreres i noen få kommuner. På den bakgrunn ble også forvaltningsområdet for ulv gjennom rovdyrforliket utvidet betydelig i forhold til det regjeringen Bondevik II foreslo i St.meld. nr. 15 (2003-2004). Disse medlemmer mener derfor at Regjeringen må komme tilbake til Stortinget med forslag om hvordan man vil unngå at belastningen knyttet til forvaltning av ulv blir konsen-

trert om noen få kommuner, slik at konfliktnivået knyttet til rovdyrforvaltningen i de berørte lokalsamfunn reduseres mest mulig.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om tiltak for å unngå at belastningen knyttet til forvaltningen av ulv blir konsentrert om noen få kommuner, slik at konfliktnivået knyttet til rovviltforvaltningen i de mest berørte lokalsamfunn reduseres mest mulig.

Slike forslag bør fremmes så raskt som mulig, og senest slik at tiltak kan settes i verk innen vinteren 2006/2007."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen presisere bestandsmålet for ulv, slik at grenseflokker som har minst halve reviret sitt og tilbringer minst halvparten av tiden i Norge, inngår i det samlede bestandsmålet på tre årlige ynglinger og kommer inn under den ordinære norske rovviltforvaltningen.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen på en egnet måte fremme forslag til tiltak, dersom grensebestanden av ulv med Sverige overstiger bestandstallet på det tidspunkt rovdyrforliket i Stortinget ble inngått.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om tiltak for å unngå at belastningen knyttet til forvaltningen av ulv blir konsentrert om noen få kommuner, slik at konfliktnivået knyttet til rovviltforvaltningen i de mest berørte lokalsamfunn reduseres mest mulig.

Slike forslag bør fremmes så raskt som mulig, og senest slik at tiltak kan settes i verk innen vinteren 2006/2007.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til sine merknader og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:22 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Tord Lien, Ketil Solvik-Olsen, Robert Eriksson og Per Roar Bredvold om å inkludere enkelte av grenseflokkene i bestandsmålet for ulv - avvises.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 24. mai 2006

Gunnar Kvassheim
leder

Heidi Sørensen
ordfører

Vedlegg 1

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 17. mars 2006

Vedrørende Dokument nr. 8:22 (2005-2006)

Jeg viser til oversendelse fra energi- og miljøkomiteen av 13. februar 2006 vedrørende Dokument nr. 8:22 (2005-2006). I Dokument nr.8:22 foreslås at grenseflokker av ulv som har minst halve reviret og tilbringer minst halvparten av tiden i Norge, inngår i det samlede bestandsmålet på 3 årlige ynglinger og kommer inn under den ordinære norske rovviltforvaltningen.

I forbindelse med behandlingen av St. meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur* våren 2004 var flertallet i energi- og miljøkomiteen, representantene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti enige om følgende nasjonale bestandsmål for ulv; «3 årlige ynglinger innenfor den nye ulvesonen. Når det gjelder grensegrupper av ulv mener flertallet at de må forvaltes i samarbeid med Sverige, og kan ikke legges inn i et norsk mål» jf. Innst. S. nr 174 (2003-2004) s. 13.

I tråd med føringer fra Stortinget er bestandsmålet ytterligere konkretisert i forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt nr. 242. Her heter det at «*Det skal være 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, der familiegruppens revir i sin helhet ligger i Norge. Dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, skal reviret regnes som innenfor forvaltningsområdet. Når en del av reviret ligger i Sverige skal familiegruppen ikke regnes med i målet på 3 årlige ynglinger*».

For helnorske revir av ulv definerer forskriften et ulverevir som innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet. Tilsvarende regnes et ulverevir som utenfor forvaltningsområdet dersom mer enn halvparten av reviret ligger utenfor forvaltningsområdet. Etter min vurdering gir denne definisjonen over tid den beste tilpasningen til det forvaltningsområdet for ynglende ulv som er fastsatt av Stortinget. Etter forskriften er det Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som definerer den geografiske utbredelsen av et ulverevir.

For grenseflokker der en del av et ulverevir ligger i Sverige, uavhengig av om del av reviret på norsk side ligger innenfor eller utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, skal dette reviret i henhold til behandlingen av rovviltmeldingen i Stortinget, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242, ikke regnes med i målet om 3 årlige ynglinger. Avgrensingen av grenseflokker følger av debatten i Stortinget i forbindelse med behandlingen av rovviltmeldingen 13. mai 2004, jf. Stortingsforhandlinger, debatter mv. i Stortinget nr. 26, 11. -14. mai, sesjon 2003-2004 s. 2693 - 2728.

I Dokument nr. 8:22 (2005-2006) foreslås at grenseflokker som har minst halve reviret i Norge inngår i det samlede bestandsmålet på 3 årlige ynglinger og kom-

mer inn under den ordinære norske rovviltforvaltningen. Jeg kan ikke se at en slik definisjon av grenseflokker er i tråd med forliket i Stortinget om rovviltpolitikken, der det uttrykkelig legges vekt på at grenseflokkene *ikke* skal regnes med i målet om 3 årlige ynglinger. Jeg legger til grunn at forliket i Stortinget om rovviltpolitikken skal ligge fast.

I forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005 legges det opp til at vedtak om felling som berører familiegruppe eller revirmarkerende par av ulv der deler av reviret ligger i Sverige, skal fattes etter kontakt med svenske myndigheter. Det er imidlertid grunn til å understreke at norsk viltlov fortsatt vil gjelde på norsk side av grensen. Dette innebærer at grensegrupper kan forvaltes av norske myndigheter dersom det oppstår skader eller fare for skader på norsk side av grensen. På dette punkt kan det se ut som det kan ha oppstått en misforståelse i forbindelse med det oversendte Dokument nr.8-forslaget, der det sies at familiegrupper som har en (liten) andel av sitt revir i Sverige ikke vil kunne håndteres av norske myndigheter (Dok.nr.8:22 første side andre spalte).

Gjennom utformingen av forskrift om forvaltning av rovvilt er forliket i Stortinget fulgt opp. For ulv er dette konkretisert i forskriften slik at det klart definerer myndighetsforholdet mellom nemndene og direktoratet som sentral fagmyndighet. Dette innebærer at rovvilt-nemndene har myndighet knyttet til kvote for skadefelling og lisensfelling der bestandsmålet er nådd. Grensegruppene skal i tråd med Stortingets føringer forvaltes i samarbeid med Sverige. Her er det direktoratet som har myndighet til eventuell skadefelling etter kontakt med svenske myndigheter.

Soria Moria erklæringen slår fast at forliket i Stortinget i 2004 om rovviltpolitikken skal legges til grunn og følges opp på alle nivå. Jeg er kjent med at målsettingene og rammene for ulveforvaltningen ble underlagt en grundig drøfting i forbindelse med forliket. Jeg anser spørsmålet om grenseflokkene som et viktig element i forliket og viser til at det der uttrykkelig legges vekt på at grenseflokkene *ikke* skal regnes med i målet om 3 årlige ynglinger. Jeg kan ikke se at definisjonen av grenseflokker i det foreliggende Dokument nr. 8:22 (2005-2006) er i tråd med forliket.

Jeg viser også til at det ble fremmet et privat forslag, Dokument nr. 8:36 (2004-2005), med tilnærmet samme ordlyd som foreliggende forslag mindre enn et år etter behandlingen av rovviltmeldingen i Stortinget. Tidligere miljøvernminister Knut Arild Hareide svarte energi- og miljøkomiteen på dette forslaget. Dette svaret er vedlagt komiteens innstilling. Ved behandling av forslaget, jf. Innst. S. nr. 211 (2004-2005), viste komiteens flertall også til Stortingets behandling av rovviltmeldingen, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Vedlegg 2**Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 7. april 2006****Vedrørende Dokument nr. 8:22 (2005-2006)**

Jeg viser til oversendelse fra energi- og miljøkomiteen av 7. april 2006 vedrørende Dokument nr. 8:22 (2005-2006).

Med bakgrunn i de årlige rapportene fra Skandulv og Høgskolen i Hedmark har jeg fått laget en tabell (vedlagt) over utviklingen i bestanden av ulv i henholdsvis Norge, Sverige og den norsk-svenske grensebestanden for perioden fra 1999 til 2005. Tabellen viser utviklin-

gen i antall kjente individer av ulv samt utviklingen i antall registrerte ynglinger fordelt på henholdsvis Norge, Sverige og grenseområdene.

Jeg gjør oppmerksom på at det på detaljnivå kan forekomme noe avvik i tall avhengig av det eksakte rapporteringstidspunktet. Tabellen gir likevel et godt inntrykk av hovedbildet når det gjelder utviklingen av antall registrerte individer og ynglinger av ulv i Skandinavia.

Tabell 1: Antall registrerte individer av ulv (antall ynglinger i parentes) i hhv Norge, Norge/Sverige og Sverige i perioden 1999/2000 - 2005/2006.

Kilde: Skandulv/Høgskolen i Hedmark, Ulv i Skandinavia, rapporter 1999-2005

	Norge	Norge/Sverige	Sverige	Ynglinger i Skandinavia
1999-2000	22-24 (2)	17-18 (2)	28-39 (2)	6
2000-2001	28-28 (3)	12-12 (1-2)	47-57 (6)	10-11
2001-2002	13-18 (2)	23-24 (2)	62-72 (6)	10
2002-2003	18-20 (2)	16-22 (2)	50-58 (5)	9
2003-2004	23-26 (2)	20-22 (3)	58-72 (6)	11
2004-2005	22-24 (3)	24-26 (2)	89-102 (9)	14
2005-2006*	(2)	(2)	(H)	15

* Foreløpige tall